

**İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
ile imzalanan hizmet alımı
tip sözleşmesi kapsamında,
İlköğretim Okulu
öğrencilerinin bir kısmını
taşıma işini üstlenen davacı
tarafından, sözü edilen
sözleşme hükümlerine aykırı
hareket ettiğinden bahisle
9.142.43 TL bedelin
ödenmesine ilişkin işlemin
iptali istemiyle açılan dava**

**T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO :
2014 / 300
KARAR NO : 2014
/ 342
KARAR TR : 1.4.2014**

**ÖZET: İlçe Milli Eğitim
Müdürlüğü ile imzalanan hizmet
alımı tip sözleşmesi
kapsamında, İlköğretim Okulu
öğrencilerinin bir kısmını
taşıma işini üstlenen davacı
tarafından, sözü edilen
sözleşme hükümlerine aykırı
hareket ettiğinden bahisle
9.142.43 TL bedelin ödenmesine
ilişkin işlemin iptali
istemiyle açılan davanın, ADLİ
YARGI YERİNDE çözülmesi
gerektiği hk.**

K A R A R

Davacı _____ : T.K.

Vekilleri _____ : Av. Ü.D. & Av. M.T.

Davalı _____ : Develi Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

O L A Y _____ : Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; 2009-2010, 2010-2011 öğretim yıllarında Develi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile imzalanan hizmet alımı tip sözleşmesi kapsamında, Saray Halı İlköğretim Okulu öğrencilerinin bir kısmını taşıma işini üstlenen davacı tarafından, sözü edilen sözleşme hükümlerine aykırı hareket ettiğinden bahisle 9.142.43 TL para cezası ile cezalandırılmasına ilişkin 25.5.2012 tarih ve 2398 sayılı işlemin, hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek iptali istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

Develi Sulh Ceza Mahkemesi: 18.10.2012 gün, 2012/199 D.İş sayılı kararı ile özetle; “..itiraz eden vekilinin itiraz ettiği hususun sözleşmeden kaynaklı ceza-i şart olduğu ve bu hali ile 5326 sayılı kabahatler kanununda düzenlenen ve itirazı mahkememizce incelenebilecek kararlardan olmaması

nedeniyle 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 28/b maddesi gereğince itiraz edenin başvuru konusu idari yaptırım kararının Sulh Ceza Mahkemesi'nin inceleyebileceği kararlardan olmadığından başvurunun reddine " karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili aynı istemle bu kez idari yargı yerinde dava açmıştır.

Kayseri 1. İdare Mahkemesi: 30.01.2013 gün, E:2012/1140, K:2013/61 sayı ile özetle; "...sözleşme imzalandıktan sonra, sözleşme hükümlerinin uygulanmasından kaynaklandığı açık olan uyuşmazlığın görüm ve çözümü adli yargının görevine girdiğinden mahkememizin görevsiz olduğu sonucuna varılmıştır." demek suretiyle davanın görev yönünden reddine karar vermiştir.

İş bu karara yapılan itiraz başvurusu üzerine Kayseri Bölge İdare Mahkemesi 15.05.2013 gün ve E:2013/605, K:2013/556 karar sayılı kararı ile özetle itiraz isteminin reddine ve kararın onanmasına karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Sıddık YILDIZ, Nurdane TOPUZ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 1.4.2014 günlü toplantısında:

1-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, davacı vekilinin istemi üzerine, idari yargı dosyasının son görevsizlik kararını veren mahkemece, adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının

esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Selim Şamil KAYNAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREğİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile imzalanan hizmet alımı tip sözleşmesi kapsamında, İlköğretim Okulu öğrencilerinin bir kısmını taşıma işini üstlenen davacı tarafından, sözü edilen sözleşme hükümlerine aykırı hareket ettiğinden bahisle 9.142.43 TL bedelin ödenmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

Dosya kapsamında yapılan incelemede; Develi Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün, davacı T.K.'a hitaben yazmış olduğu 25.05.2012 gün, 2398 sayılı yazısında, 2009 – 2010 ve 2010 – 2011 öğretim yıllarında Sarıca Köyünden Saray Halı İlköğretim Okuluna öğrenci taşıma işi ile ilgili Hizmet Alımları Tip Sözleşmeleri'nin İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile davacı arasında yapılmış olduğu, 2009 – 2010 ve 2010 – 2011 öğretim yıllarında Sarıca Köyünden taşıma yolu ile Saray Halı İlköğretim Okulunda öğrenim gören öğrencilerin 2009 – 2010 öğretim yılında bazen tek araçla, 2010 – 2011 öğretim yılında genel olarak tek araçla taşındığı, özellikle bu öğretim yılının ikinci döneminde sürekli tek araçla taşındığı hususunun tespit edildiğı, bu nedenle 2009 – 2010 ve 2010 – 2011 öğretim yıllarında hak edilmeyen taşıma ücreti olarak Hizmet Alımları Tip Sözleşmelerinin '' Cezalar ve Kesintiler '' başlığı altında yer alan 17/c maddesine göre faizi ile birlikte toplam 9.142,43 TL nin 6183 sayılı Kanun gereğince, 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre tebliğ edildiğı tarihten itibaren 15 gün içinde İlçe Özel İdare Müdürlüğüne yatırılarak, makbuzunun İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'ne teslim edilmesinin istenildiğı anlaşılmıştır.

Gerek Develi Kaymakamı'nın 05.08.2009 tarihli olurunun yer aldığı, 27.07.2009 tarihli, '' 2009 – 2010 Öğretim Yılı Hizmet Alımları Tip Sözleşmesi '' nde, gerekse de Develi Kaymakamı'nın 24.08.2010 tarihli olurunun yer aldığı, 09.08.2010 tarihli, '' 2010 – 2011 Öğretim Yılı Hizmet Alımları Tip Sözleşmesi '' nde yapılan incelemede, '' Sözleşmenin Tarafları '' başlıklı 1.maddede; bir tarafta Develi İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün, diğer tarafta ise davacı T.K.'ın yer aldığı, '' Cezalar ve Kesintiler '' başlıklı 17.maddesinin c bendinde; '' Taşıma esnasında taşıtın gelmediği günler için taşıyıcıya taşıma ücreti ödenmediği gibi,daha sonra önceki hak ettiği üç günlük taşıma ücreti de ödenmez. '' hükümlerinin yer aldığı, davaya konu işleminin de bu madde hükmüne göre ihdas edildiği anlaşılmıştır.

15.04.2000 tarihli Millî Eğitim Bakanlığı Taşımali İlköğretim Yönetmeliği'nin '' Amaç '' başlıklı 1.maddesinde; '' Bu Yönetmeliğin amacı, ilköğretim kurumu bulunmayan,çeşitli nedenlerle eğitim ve öğretime kapalı, birleştirilmiş sınıf uygulaması yapan ilkokul, ortaokul veya imam-hatip ortaokulu öğrencilerinin, taşıma merkezi seçilen okullara günü birlik taşınarak kaliteli bir eğitim ve öğretim görmelerini sağlamak için gerekli usul ve esasları belirlemektir. '' hükmü, '' Kapsam '' başlıklı 2.maddesinde; '' Bu Yönetmelik, taşımali ilköğretim uygulaması ile ilgili iş ve işlemleri kapsar. '' hükmü, '' Taşıma ihalesi '' başlıklı 15.maddesinde; '' İhale işlemleri, yürürlükteki ihale mevzuatına göre yapılır. '' hükmü yer almakta olup, uyuşmazlığa konu olayda anlatılan öğrenci taşıma işi bu yönetmelik kapsamında yapılmaktadır.

Hangi fiil ve eylemlerin kabahat niteliğinde olduğu, idari yaptırım türleri ve bu türler arasında sayılan İdari Para Cezalarının neler olduğu ve bunlara itiraz yolları 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nda düzenlemiştir.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2.maddesinde; '' Kabahat deyiminden; kanunun, karşılığında idari yaptırım uygulanmasını öngördüğü haksızlık anlaşılır. '' hükmü yer almakta ve bu

maddede kabahatin tanımı yapılmaktadır. '' Kanunilik İlkesi '' başlıklı 4.maddesinin 2.fıkrasında da ''Kabahat karşılığı olan yaptırımların türü, süresi ve miktarı, ancak kanunla belirlenebilir. '' hükmü yer almakta, böylece işlenen bir kabahatin karşılığı olan yaptırımın türü, süresi, miktarının ancak kanun ile belirlenebileceği ifade edilmiş olmaktadır.

'' Çeşitli Kabahatler '' başlıklı 32 ve devamı maddelerinde ise, hangi fiillerin ve eylemlerin kabahat oluşturduğu belirtilerek kabahat çeşitleri sayılmış, '' İdari Para Cezası '' başlıklı 17.maddesinde de idari para cezası türleri belirtilmiştir.

Belirtilen yasal düzenlemeler ışığında, somut olayda davaya konu yapılan Develi Kaymakamlığı'nın 25.05.2012 gün ve 2398 sayılı işleminin konusunu oluşturan taşıma esnasında taşıtın gelmemesi eylemi 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'ndaki kabahat tanımına uygun olmadığı gibi, eylemin karşılığı olan 9.142,43 TL ödenmesine ilişkin işlem de, anılan kanunda sayılan idari para cezası niteliğine uygun değildir. Ayrıca, davaya konu olayda iptali istenilen işlemin dayanağı ve kaynağı yasada belirtilenin aksine kanun değil, Develi Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile davacı T.K. arasında akdedilen sözleşmedir.

Bu değerlendirmeler neticesinde, davaya konu edilen işlem ve bu cezanın sebebi olan eylemin, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun konusuna girmeyip, Develi Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile davacı T.K. arasında akdedilen sözleşmeden kaynaklandığı anlaşılmıştır.

Dosya kapsamında yapılan incelemede, Develi Kaymakamlığı'nca Sarıca Köyü'nden Saray Halı İlköğretim okuluna öğrenci taşıma işi ile ilgili olarak açık ihale usulüyle yapılan ihale neticesinde T.K.'ın ihaleyi kazandığı, ihale aşamasından sonra Develi Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile T.K. arasında Yerleşim Birimi ve taşınan okuldaki öğrencilerin Saray Halı İlköğretim Okuluna gününbirlik getirilip götürülmesi

hususunda Hizmet Alımı Tip Sözleşmesinin imzalandığı, sonrasında Develi Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 25.05.2012 gün, 2398 sayılı işlemi ile,yüklenicinin sözleşme hükümlerine aykırı hareket ettiği gerekçesiyle, 17.maddenin c bendinde yer alan; '' Taşıma esnasında taşıtın gelmediği günler için taşıyıcıya taşıma ücreti ödenmediği gibi,daha sonra önceki hak ettiği üç günlük taşıma ücreti de ödenmez. '' hükmü uyarınca 9.142.43 TL para cezası ile cezalandırılmasına karar verildiği, davacı tarafından bu işlemin iptali istemiyle uyuşmazlığa konu davanın açıldığı anlaşılmıştır.

04.01.2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun "Amaç" başlıklı 1.maddesinde; "Bu Kanunun amacı, kamu hukukuna tabi olan veya kamunun denetimi altında bulunan veyahut kamu kaynağı kullanan kamu kurum ve kuruluşlarının yapacakları ihalelerde uygulanacak esas ve usulleri belirlemektir." denilmiştir."Kapsam" başlıklı 2. maddesinde de; "Aşağıda belirtilen idarelerin kullanımında bulunan her türlü kaynaktan karşılanan mal veya hizmet alımları ile yapım işlerinin ihaleleri bu Kanun hükümlerine göre yürütülür:

1. a)Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idareler, il özel idareleri ve belediyeler ile bunlara bağlı; döner sermayeli kuruluşlar, birlikler (meslekî kuruluş şeklinde faaliyet gösterenler ile bunların üst kuruluşları hariç), tüzel kişiler,
2. b)Kamu iktisadi kuruluşları ile iktisadi devlet teşekküllerinden oluşan kamu iktisadi teşebbüsleri,
3. c) Sosyal güvenlik kuruluşları, fonlar, özel kanunlarla kurulmuş ve kendilerine kamu görevi verilmiş tüzel kişiliğe sahip kuruluşlar (mesleki kuruluşlar ve vakıf yüksek öğretim kurumları hariç) ile bağımsız bütçeli kuruluşlar,
4. d) (a), (b) ve (c) bentlerinde belirtilenlerin doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları her çeşit kuruluş, müessese, birlik, işletme ve şirketler,

5. e)4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ile bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketlerin yapım ihaleleri

Ancak,Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu ve bu Fonun hisselerine kısmen ya da tamamen sahip olduğu bankalar, 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankalar ve bu bankaların doğrudan veya dolaylı olarak birlikte ya da ayrı ayrı sermayesinin yarısından fazlasına sahip bulundukları şirketler ((e) bendinde belirtilen yapım ihaleleri hariç) 4603 sayılı Kanun kapsamındaki bankaların 2499 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa tabi gayrimenkul yatırım ortaklıkları ile enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketler bu Kanun kapsamı dışındadır.” denilmiştir.

05.01.2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun “Kapsam” başlıklı 2. maddesinde; “Bu Kanun, Kamu İhale Kanununa tabi kurum ve kuruluşlar tarafından söz konusu Kanun hükümlerine göre yapılan ihaleler sonucunda düzenlenen sözleşmeleri kapsar.” denilmiş, “İlkeler” başlıklı 4.maddenin 3.fıkrasında; “...Bu Kanun kapsamında yapılan kamu sözleşmelerinin tarafları, sözleşme hükümlerinin uygulanmasında eşit hak ve yükümlülöklere sahiptir. İhale dokümanı ve sözleşme hükümlerinde bu prensibe aykırı maddelere yer verilemez. Kanunun yorum ve uygulanmasında bu prensip göz önünde bulundurulur.” denilmiştir.

Belirtilen yasal düzenlemeler çerçevesinde, 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu ile 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun kamu hukukunu ilgilendiren yasalar olması nedeniyle, sözleşme aşamasına kadar yasaya dayanılarak idarece alınan karar ve yapılan işlemlerin iptali istemiyle açılan davaların idari yargı yerinde, sözleşme yapıldıktan sonra sözleşme hükümlerinin uygulanması nedeniyle ortaya çıkan uyuşmazlıkların ise sözleşme ve özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

4735 sayılı Kanun'un '' Hizmet Sunucularının Sorumluluđu '' başlıklı 34.maddesinde; ''Hizmet sunucuları taahhütleri çerçevesinde kusurlu veya standartlara uygun olmayan malzeme seçilmesi, verilmesi veya kullanılması, tasarım hatası, uygulama yanlışlığı, denetim eksikliği, taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemesi ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan doğrudan sorumludur. Bu zarar ve ziyan genel hükümlere göre hizmet sunucusuna ikmal ve tazmin ettirilir...'' hükmü yer almakta olup, davaya konu olan işlemin dayanağı olan sözleşmenin '' Cezalar ve Kesintiler '' başlıklı 17.maddesinin yasal temelini bu madde hükmü oluşturmaktadır.

Sözü edilen Kanun maddesinde taahhüdün sözleşme ve şartname hükümlerine uygun olarak yerine getirilmemesi ve benzeri nedenlerle ortaya çıkan zarar ve ziyandan doğrudan sorumluluktan bahsedilmiş olup, buradaki sorumluluk sözleşme ve şartnameye aykırılığın neticesinde meydana gelmesi muhtemel zarar ve ziyandan doğan bir tazminat sorumluluğu olmakla, uyuşmazlığa konu olayda da iptali istenilen işlemin kaynağı olan sözleşmenin 17.maddesinin c bendinde yer alan; '' Taşıma esnasında taşıtın gelmediği günler için taşıyıcıya taşıma ücreti ödenmediği gibi,daha sonra önceki hak ettiği üç günlük taşıma ücreti de ödenmez. '' hükmü de özü itibariyle aynı şekilde meydana gelmesi muhtemel zarar ve ziyandan doğan bir tazminat sorumluluğu kapsamında değerlendirilmeli ve dahi davaya konu olayın temelde taraflar arasındaki sözleşme ve şartname hükümlerinin uygulanmasından doğan bir uyuşmazlık olduğu, bu sözleşme ile taraflar arasında Borçlar Kanunu kapsamında bir ilişki kurulduğu kabul edilmelidir.

Açıklanan nedenlerle, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yeri görevli olduğundan, Develi Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Develi Sulh Ceza Mahkemesinin 18.10.2012 gün, 2012/199 D.İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ

KALDIRILMASINA, 1.4.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Serdar ÖZGÜLDÜR	Üye Eyüp Sabri BAYDAR	Üye Ali ÇOLAK	Üye Sıddık YILDIZ
	Üye Nurdane TOPUZ	Üye Ayhan AKARSU	Üye Mehmet AKBULUT